

Katedra slavistiky

sekce ukrajinistiky

Posudek na magisterskou práci

Autor: Jan Habernal

Titul (česky - anglicky):

Fungování neshodného přívlastku vyjádřeného podstatným jménem v ukrajinském publicistickém stylu ve srovnání s českým (na materiálu novinových textů)

Function of Incongruent Attribute Expressed by Noun in Ukrainian Newspaper Language (in Confrontation with Czech Language)

Vedoucí práce: prof. Josef Anders, DrSc.

Oponent: Mgr. Ulyana Kholod, Ph.D.

Text:

Hlavním cílem této magisterské diplomové práce je synchronní popis neshodných přívlastků vyjádřených podstatným jménem v ukrajinském publicistickém stylu a také překlad jednotlivých ukrajinských konstrukcí do češtiny, srovnání způsobů vyjádření jednoho a téhož významu v ukrajinštině a češtině.

Práce je rozdělena na dvě základní části – teoretickou a praktickou. V teoretické části autor podává přehledný, ale různorodý výklad názorů českých, slovenských, polských, ruských a ukrajinských lingvistů o shodném a neshodném přívlastku a jeho definici, zdůvodňuje svůj přístup k vymezení tohoto syntaktického pojmu a na základě uvedených teorií zpracovává syntaktickou, morfologickou a sémantickou klasifikaci přívlastků. Pozornost je věnována také problematice přístavku na základě ukrajinské, ruské a české jazykovědné tradice. Nejde jen o výčet koncepcí různých badatelů, ale o skutečně kritický pohled na různé přístupy k řešení zkoumané problematiky. Pozitivně je třeba hodnotit to, že veškerá teoretická látka je podložena velkým množstvím příkladů v ukrajinštině a češtině, které byly autorem vyexcerpovány z ukrajinského tisku a přeloženy i s několika variantami do češtiny.

V praktické části práce je provedena morfologická a sémantická analýza excerpovaného jazykového materiálu. Autor práce vytvořil základní skupiny přívlastků podle formálního způsobu jejich vyjádření. Dále je rozdělil na jednotlivé skupiny z pohledu jejich sémantiky, zejména příznačná je podkapitola 2.4.1 o morfologicko-sémantické klasifikaci neshodného přívlastku v předložkových pádech, kde autor důkladně popisuje nejfrekventovanější předložkové konstrukce v ukrajinštině. (s.72-79).

Za velmi přínosné pokládám kapitoly o neshodných substantivních přívlastcích v prostém genitivu a předložkových pádech.(s.61-64), (s.82-88). V nich oceňuji zaměření pozornosti na analýzu možných ekvivalentů v češtině s následným rozdělením na ekvivalenty úplné, částečné a odlišné. Tak mohl autor na základě srovnávací analýzy příkladů z ukrajinského publicistického stylu a vlastních variant překladů dospět k diskutabilnímu tvrzení, že „větší část (70%) ukrajinských konstrukcí s podstatným jménem v prostém genitivu lze přeložit do češtiny pomocí identické formy...“ (s.107), a že“ ukrajinské neshodné

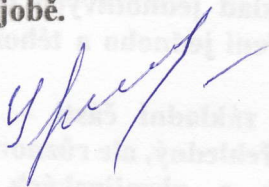
substantivní přívlastky v předložkových pádech mají své úplné české ekvivalenty v případě, že vyjadřují adverbialní sémantiku místa...“(s.110), také, že „čeština je více syntetický jazyk, a proto při výběru variant překladu je třeba dávat přednost přívlastku shodnému před neshodným...“(s.65), že „v ukrajinštině lze mezi přívlastek shodný a řídicí substantivum vkládat jiné větné členy..., v češtině je taková syntagmatická struktura přívlastku nepřipustná...“(s.110) a nakonec, že „pro vyjádření děje používá čeština častěji sloveso (ve finitní a infinitní formě), ukrajinština dává v mnohých případech přednost konstrukcím s deverbativními substantivy...“(s.110) Autor tak novátorsky zasahuje i do překladatelské problematiky spojené se zajištěním sémanticko – pragmatické ekvivalence textů.

Teoretická a praktická část práce včetně jednotlivých kapitol a podkapitol obsahují vždy na konci výsledky analýzy a v závěru je uvedeno i celkové shrnutí zkoumané problematiky. Diplomová práce je opatřena početným seznamem odborné literatury a excerpaných pramenů.

Při psaní práce student prokázal excelentní znalost odborné terminologie a schopnost aplikovat teoretické poznatky nabyté studiem odborné literatury.

Práce je úhledně zpracována, má logickou strukturu, ucelený charakter. Hodnocenou práci považují za obzvlášť zdařilý příspěvek jak po stránce mluvnicko-sémantické, stejně tak z traslatologického hlediska. Práci vřele doporučuji k přijetí a k obhajobě.

V Olomouci dne 8.6.2009

Mgr. Ulyana Kholod, Ph.D.